

DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE

Esas No : 2009/1777

Karar No : 2013/221

Tarih : 06.06.2013

Sayı : 3548

Davacı : S.S. Tariş İncir Tarım Satış Kooperatifleri Birliği**Vekilleri** : Av. Emel NAZLI PINAR - Av. Selen ÖZTÜRK YAŞAR
1586/7 Sok. No:4, Kırkpınarlar İş Mrk. B Blok, D:101
Bayraklı / İZMİR**Davalı** : Rekabet Kurumu
Üniversiteler Mah. 1597. Cad. No:9 Bilkent - Çankaya / ANKARA**Hukuk Müşaviri** : Mehmet Özden - Aynı adreste

Davanın Özeti: Ege Kuru Meyve ve Mamulleri İhracatçıları Birliği'nde incir ihracatçılarının katılımıyla gerçekleşen Genel Kurul toplantısında kararlaştırılan ve akabinde Dış Ticaret Müsteşarlığı'nca onaylanan gümrük beyannamelerinin ilk kayda alınış (yeni mahsul kuru incir ihracat) tarihinin belirlenmesi uygulamasının rekabet hukukuna aykırılık teşkil ettiği iddiasıyla davacı tarafından yapılan şikayet başvurusunun ilk inceleme aşamasında reddine ilişkin 12.11.2008 gün ve 08-63/1047-406 sayılı Rekabet Kurulu kararının; ilk yükleme tarihinin belirlenmesi şeklindeki uygulamanın, arz miktarını sınırlayarak kuru incir fiyatlarının pazar koşullarına göre oluşmasını engellediği, kuru incir ihracat pazarına girişi engelleyerek yurt dışı kuru incir piyasasındaki rekabeti ortadan kaldırdığı, ürünü hak ettiği fiyattan satamayan üreticilerin mağdur olduğu ileri sürülerek iptali istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Şikayet konusu uygulamanın Dış Ticaret Müsteşarlığı onayıyla yürürlüğe girdiği ve dış ticaret mevzuatı uyarınca gerçekleştirildiği, söz konusu idari süreçte bir hukuka aykırılık olması halinde, buna karşı yargı yoluna başvurulması gerektiği, konuya ilişkin olarak 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun çerçevesinde herhangi bir işlem yapılamayacağı ileri sürülerek davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hâkimi Emre ERMAN'ın Düşüncesi : Davanın reddine karar verilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Danıştay Savcısı Berrin KARINCA'nın Düşüncesi : Davacı Birlik tarafından Ege Kuru Meyve ve Mamulleri İhracatçıları Birliği Genel Kurulu'nda belirlenen ve Dış Ticaret Müsteşarlığı'nca onaylanan yeni mahsul kuru incir ihracat tarihinin belirlenmesi uygulamasının rekabet hukukuna aykırılığı nedeniyle yapılan başvurunun reddi yolundaki 12.11.2008 gün ve 08-63/1047-406 sayılı Rekabet Kurulu Kararının iptali istenilmektedir.

T.C.

DANIŞTAY

ONÜÇÜNCÜ DAİRE

Esas No : 2009/1777

Karar No : 2013/221

Olayda, her yıl Ege Kuru Meyve ve Mamulleri İhracatçıları Birliği'nde incir ihracatçılarının katılımıyla gerçekleşen Genel Kurul toplantısında gümrük beyannamelerinin ilk kayda alınış tarihinin, ilk yükleme tarihinin belirlendiği ve Dış Ticaret Müsteşarlığı'nca onaylandığı, belirlenen bu tarihten önce kuru incir ihracatı yapılmadığı görülmüştür. Bu uygulamanın arz miktarını sınırlayarak kuru incir fiyatlarının pazar koşullarına göre oluşmasını engellediği, kuru incir ihracat pazarına girişi engelleyerek yurt dışı kuru incir piyasasındaki rekabeti ortadan kaldırdığı iddiasıyla rekabet hukukuna aykırılığından dolayı davalı idareye yapılan başvuru, dava konusu Rekabet Kurulu Kararı ile reddedilmiştir.

Dosyada mevcut belgelerden, dış ticarete teknik düzenlemeler ve standardizasyon rejimine ilişkin Bakanlar Kurulu Kararları ile bu kararlara dayanılarak yürürlüğe konulan düzenlemeler uyarınca kuru incirin anılan mevzuat kapsamında teknik düzenlemelere uygunluğunun ve kalitesinin denetlendiği, ürünün kesim, toplama ve ihraç tarihlerinin Ege Kuru Meyve ve Mamulleri İhracatçıları Birliği Genel Kurulu'nda belirlendiği ve Dış Ticaret Müsteşarlığı'nca onaylandığı görülmüştür. Dolayısıyla kuru incir ihracat tarihinin yürürlükteki mevzuat gereğince belirlendiği ve belirlenen bu ihracat tarihinin incir pazarını düzenleyen idari bir işlem niteliğinde olduğu dikkate alındığında, arz ve talebin karşılanmasında zaman kısıtlaması getirilerek kuru incir pazarına giriş açısından bir engel yaratılıp yaratılmadığının, kısaca hukuka uygun olup olmadığının denetimi de idari yargı yerlerinde yapılacaktır.

Öte yandan, kuru incir alımı yapan teşebbüslerin 4054 sayılı Yasanın 4. maddesini ihlal edip etmediğinin tespiti amacıyla davalı idare tarafından soruşturma açıldığı, 16.3.2012 tarihli ve 383-112 sayılı Rekabet Kurulu Kararı alındığı ve kuru incir azami alım fiyatlarının belirlenmesine yönelik anlaşma yapılmak suretiyle 4054 sayılı Yasanın ihlal edildiğine karar verildiği görülmüşse de, bu soruşturmada, kuru incir alımı yapan teşebbüslerin faaliyeti incelendiğinden, dış ticaret mevzuatı uyarınca belirlenen ihracat tarihinin de 4054 sayılı Yasa kapsamında değerlendirilebileceği sonucunu doğurmaz.

Bu nedenle, ilk yükleme tarihinin belirlenmesi suretiyle incir pazarına yapılan bu müdahalenin piyasada faaliyet gösteren aktörler tarafından değil, dış ticaret mevzuatı uyarınca gerçekleştirildiği ve rekabet hukukuna aykırılığı nedeniyle yapılan başvurunun da 4054 sayılı Yasa kapsamında değerlendirilemeyeceği anlaşıldığından, uyuşmazlığa konu Rekabet Kurulu Kararının iptali istemiyle açılan davanın reddi gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Onüçüncü Dairesi'nce duruşma için taraflara önceden bildirilmiş bulunan 09.10.2012 tarihinde, davacı vekili Av. Emel Nazlı Pınar'ın ve davalı idare Hukuk Müşaviri Mehmet Özden'in geldikleri, Danıştay Savcısı'nın hazır olduğu görülmekle, açık duruşmaya başlandı. Taraflara usulüne uygun olarak söz verilerek dinlendikten ve Danıştay

T.C.

DANIŞTAY

ONÜÇÜNCÜ DAİRE

Esas No : 2009/1777

Karar No : 2013/221

Savcısı'nın düşüncesi alındıktan sonra taraflara son kez söz verilip, duruşma tamamlandı. 10.10.2012 tarihinde verilen ara kararı uyarınca tarafların Savcı düşüncesine karşı yazılı görüşlerini bildirmeleri amacıyla belirlenen yasal süre beklendikten sonra, dava dosyası incelenip, gereği görüldü:

Dava, Ege Kuru Meyve ve Mamulleri İhracatçıları Birliği'nde incir ihracatçılarının katılımıyla gerçekleşen Genel Kurul toplantısında kararlaştırılan ve akabinde Dış Ticaret Müsteşarlığı'nca onaylanan gümrük beyannamelerinin ilk kayda alınış (yeni mahsul kuru incir ihracat) tarihinin belirlenmesi uygulamasının rekabet hukukuna aykırılık teşkil ettiği iddiasıyla davacı tarafından yapılan şikayet başvurusunun ilk inceleme aşamasında reddine ilişkin 12.11.2008 gün ve 08-63/1047-406 sayılı Rekabet Kurulu kararının iptali istemiyle açılmıştır.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 1. maddesinde, bu Kanun'un amacının; mal ve hizmet piyasalarındaki rekabeti engelleyici, bozucu veya kısıtlayıcı anlaşma, karar ve uygulamaları ve piyasaya hâkim olan teşebbüslerin bu hâkimiyetlerini kötüye kullanmalarını önlemek, bunun için gerekli düzenleme ve denetimleri yaparak rekabetin korunmasını sağlamak olduğu belirtilmiş; 2. maddesinde, Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde mal ve hizmet piyasalarında faaliyet gösteren ya da bu piyasaları etkileyen her türlü teşebbüsün aralarında yaptığı rekabeti engelleyici, bozucu ve kısıtlayıcı anlaşma, uygulama ve kararlar ile piyasaya hâkim olan teşebbüslerin bu hâkimiyetlerini kötüye kullanmaları ve rekabeti önemli ölçüde azaltacak birleşme ve devralma niteliğindeki her türlü hukukî işlem ve davranışlarının, rekabetin korunmasına yönelik tedbir, tespit, düzenleme ve denetlemeye ilişkin işlemlerin bu Kanun kapsamına gireceği hükmüne yer verilmiş; 27. maddesinin (a) bendinde ise, bu Kanun'da yasaklanan faaliyetler ve hukukî işlemler hakkında, başvuru üzerine veya re'sen' inceleme, araştırma ve soruşturma yapmak; bu Kanun'da düzenlenen hükümlerin ihlâl edildiğinin tespit edilmesi üzerine, bu ihlâllere son verilmesi için gerekli tedbirleri alıp bundan sorumlu olanlara idarî para cezaları uygulamak Rekabet Kurulu'nun görevleri arasında sayılmıştır.

Kanun'un rekabeti sınırlayıcı anlaşma, uyumlu eylem ve kararları yasakladığı 4. maddesinde; belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemlerinin hukuka aykırı ve yasak olduğu kurula bağlanmış; hâkim durumun kötüye kullanılmasını yasaklayan 6. maddesinde ise, bir veya birden fazla teşebbüsün ülkenin bütününde ya da bir bölümünde bir mal veya hizmet piyasasındaki hâkim durumunu tek başına yahut başkaları ile yapacağı anlaşmalar ya da birlikte davranışlar ile kötüye kullanması halinin hukuka aykırı ve yasak olduğu belirtilmiş, (a-e) bentlerinde kötüye kullanma halleri sayılmıştır.

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2009/1777
Karar No : 2013/221

Dava dosyasının incelenmesinden; davacı şirketin şikâyeti üzerine düzenlenen 5.11.2008 tarih ve 2008-3-198/İİ-08-ZM sayılı ilk inceleme raporunun, Rekabet Kurulu tarafından değerlendirilmesi sonucu, şikâyetin niteliğine ve düzenlenen rapora göre, başvuru konusu ile ilgili olarak 4054 sayılı Kanun kapsamında herhangi bir işlem yapılmasına gerek olmadığı sonucuna varılarak, şikâyetin reddine karar verildiği anlaşılmaktadır.

Kanun'un 40. maddesinde, Kurul'un; resen veya kendisine intikal eden başvurular üzerine doğrudan soruşturma açılmasına ya da soruşturma açılmasına gerek olup olmadığının tespiti için önaraştırma yapılmasına karar vereceği, 41. maddesi gereğince de, önaraştırma raporu üzerine soruşturma açılmasına veya açılmamasına karar vereceği, Kanun'un 43., 44., 45., 46. ve 47. maddelerinde öngörülen süreç yürütülerek, hakkında soruşturma yürütülenin savunması alındıktan sonra nihaî karar verileceği hükümleri yer almıştır.

Rekabet Kurulu'nun; ihbar, şikâyet veya re'sen başka kaynaklardan öğrendiği bir eylem hakkında ya doğrudan soruşturma açılmasına ya da soruşturma açmaya gerek olup olmadığını anlamak için önaraştırma yapılmasına karar vereceği, soruşturma açmaya karar vermesi halinde tarafları bu durumdan haberdar edeceği, böylece yazılı iddia ve savunmaların ileri sürülmesi aşamasına gelineceği, daha sonra taraflarca talep edilmesi halinde ya da Kurul'ca re'sen sözlü savunma toplantısı yapılmasından sonra, nihaî karar aşamasına gelineceği hususları Kanun'da ayrıntılı olarak düzenlenmiştir.

Rekabet Kurulu tarafından, şikâyetin, şikâyet edilen hususlarla ilgili olarak, eylemin 4054 sayılı Kanun'un 4. veya 6. maddesi anlamında bir ihlâl olup olmadığının nitelendirilebilmesi için; Kurum tarafından Kanun'un "Kurulun İnceleme ve Araştırmalarında Usul" başlıklı dördüncü kısmındaki, Rekabet Kurulu'nun inceleme ve araştırmalarında uyulması zorunlu usullerin uygulanması ve önaraştırma kararının verilmesi gerekli bulunmakla birlikte, şikâyetin *Kanun kapsamında olmadığından saptanması halinde*, Kanun'un 42/2. maddesi uyarınca reddedilmesi mümkün bulunmaktadır.

Bu yasal düzenlemeler uyarınca, Rekabet Kurumu tarafından 4054 sayılı Kanun'da öngörülen görev ve yetkilerin kullanılabilmesi, şikâyete konu hususların bu Kanun kapsamında incelenebilmesine olanak sağlayan konulardan olmasına bağlı bulunmaktadır.

Belirtilen çerçevede; davacı tarafından kuru incir ihracatında gümrük beyannamelerinin ilk kayda alınış tarihi belirlenmesi uygulamasının, arz miktarını sınırlayarak kuru incir fiyatlarının pazar koşullarına göre oluşmasını engellediği, kuru incir ihracat pazarına girişi engelleyerek yurt dışı kuru incir piyasasındaki rekabeti ortadan kaldırdığı iddiasıyla davalı idareye yapılan başvurunun incelenmesi sonucunda, dış ticarete teknik düzenlemeler ve standardizasyon rejimine ilişkin Bakanlar Kurulu Kararları ile bu kararlara dayanılarak yürürlüğe konulan düzenlemeler uyarınca kuru incirin anılan mevzuat kapsamında teknik düzenlemelere uygunluğunun ve kalitesinin denetlendiği, ürünün kesim, toplama ve ihraç tarihlerinin Ege Kuru Meyve ve Mamulleri İhracatçıları Birliği Genel Kurulu'nda belirlendiği ve Dış Ticaret Müsteşarlığı'nca onaylandığı görülmüştür. Dolayısıyla kuru incir ihracat tarihinin yürürlükteki mevzuat gereğince belirlendiği ve belirlenen bu ihracat tarihinin incir pazarını düzenleyen idari

T.C.

DANIŞTAY

ONÜÇÜNCÜ DAİRE

Esas No : 2009/1777

Karar No : 2013/221

bir işlem niteliğinde olduğu , söz konusu uygulamanın hukuka uygun olup olmadığının denetiminin idari yargı yerlerinde yapılacağı sonucuna ulaşıldığından, 4054 sayılı Kanun kapsamında bulunmayan şikâyetin, reddi yolunda alınan dava konusu Rekabet Kurulu kararında mevzuata aykırılık görülmemiştir.

Öte yandan, kuru incir alımı yapan teşebbüslerin 4054 sayılı Yasanın 4. maddesini ihlal edip etmediğinin tespiti amacıyla davalı idare tarafından soruşturma açıldığı, 16.3.2012 tarihli ve 12-12/383-112 sayılı Rekabet Kurulu Kararı alındığı ve kuru incir azami alım fiyatlarının belirlenmesine yönelik anlaşma yapılmak suretiyle 4054 sayılı Yasanın ihlal edildiğine karar verildiği görülmüşse de, bu soruşturmada, kuru incir alımı yapan teşebbüslerin faaliyeti incelendiğinden, dış ticaret mevzuatı uyarınca belirlenen ilk yükleme tarihi belirlenmesinin de 4054 sayılı Yasa kapsamında değerlendirilebileceği sonucunu doğurmadığı açıktır.

Açıklanan nedenlerle; davanın reddine, ayrıntısı aşağıda gösterilen toplam 116,20-TL yargılama giderinin davacı üzerinde bırakılmasına, posta gideri avansından artan tutarın kararın kesinleşmesinden sonra davacıya iadesine, bu kararın tebliğ tarihini izleyen 30 (otuz) gün içerisinde Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu'na temyiz yolu açık olmak üzere, 01.02.2013 tarihinde oyçokluğuyla karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye	Üye
Nevzat	Taci	H. Neşe	E. Yücel	Zeki
ÖZGÜR	BAYHAN	SARI	SEYHAN	YİĞİT
	(X)			

Yargılama Giderleri :
Başvuru Harcı : 23,90.-TL
Karar Harcı : 32,30.-TL
Posta Gideri : 60,00.-TL
Toplam :116,20.-TL

(X) KARŞIOY:

Davacı tarafından kuru incir ihracatında gümrük beyannamelerinin ilk kayda alınış tarihi belirlenmesi uygulamasının, arz miktarını sınırlayarak kuru incir fiyatlarının pazar koşullarına göre oluşmasını engellediği, kuru incir ihracat pazarına girişi engelleyerek yurt dışı kuru incir piyasasındaki rekabeti ortadan kaldırdığı iddiasıyla davalı idareye başvurulmuş olup; dış ticarete teknik düzenlemeler ve standardizasyon rejimine ilişkin Bakanlar Kurulu Kararları ile bu kararlara dayanılarak yürürlüğe konulan düzenlemeler uyarınca bu tarihin belirlenip Dış Ticaret Müsteşarlığı onayıyla yürürlüğe girdiği anlaşılmakta ise de, söz konusu tarihin belirlenmesi aşamasında rekabeti sınırlama amacına yönelik olarak hareket edilebilmesinin mümkün olması karşısında, kararın alınış sürecine ilişkin ileri sürülen iddiaların 4054 sayılı Kanun kapsamına girdiği, bu nedenle ilk inceleme aşamasında şikayetin reddine karar verilemeyeceği, şikâyet edilen hususlarla ilgili olarak, eylemin 4054 sayılı Kanun'un 4. veya 6. maddesi anlamında bir ihlâl olup olmadığına nitelendirilebilmesi için, Kurum tarafından Kanun'un "Kurulun İnceleme ve Araştırmalarında Usul" başlıklı dördüncü kısmındaki, Rekabet Kurulu'nun inceleme ve araştırmalarında uyulması zorunlu usullerin uygulanması ve önaraştırma kararının verilmesi gerektiğinden, ilk inceleme aşamasında şikayetin reddine ilişkin dava konusu Rekabet Kurulu kararında hukuka uygunluk bulunmadığından iptali gerektiği oyuyla aksi yönde oluşan çoğunluk kararına katılmıyorum.

Üye
Taci BAYHAN

